

اهمیت تماس پوست با پوست مادر و نوزاد

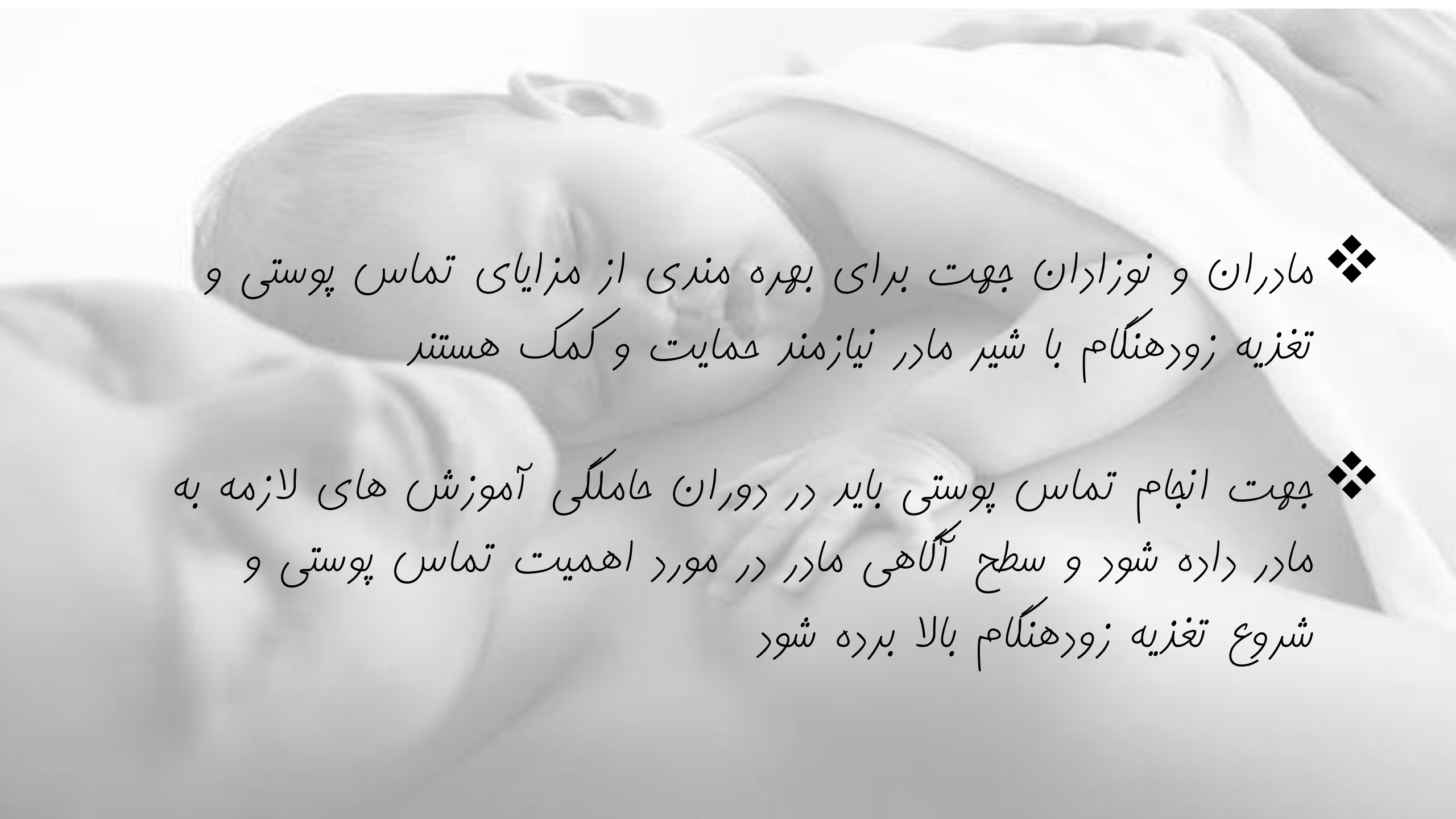
مدرس: زهره میرکازهی ریگی

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر

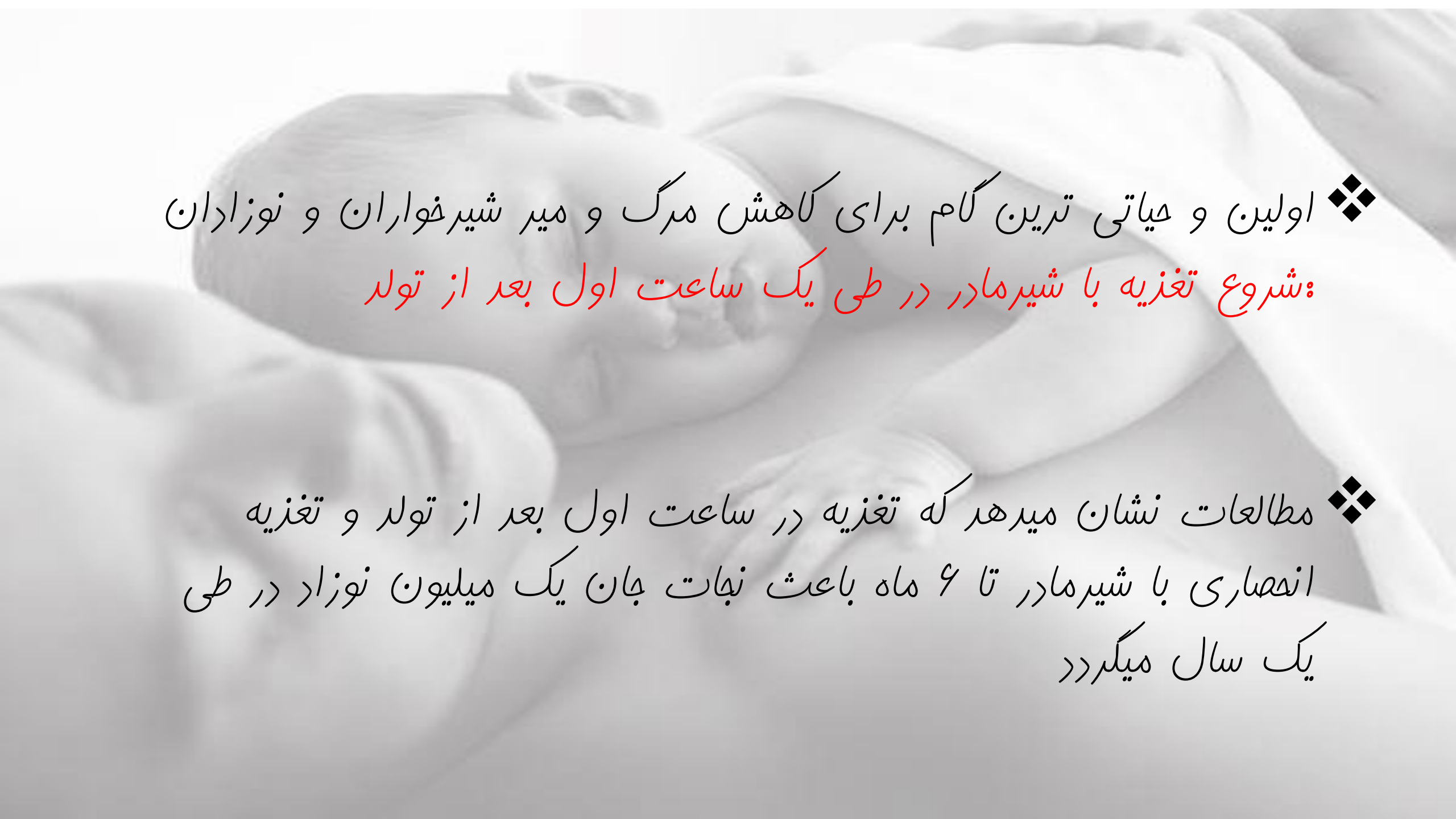
❖ در سال ۱۹۸۹ سازمان بهداشت جهانی و یونیسف طبق یک بیانیه ای ده اقدام برای ترویج موفق با شیرمادر را معرفی نمودند که تماس پوست با پوست مادر و نوزاد جز این ده اقدامات بود

❖ مطالعات نشان می دهد تماس اولیه و یکپارچه مادر و نوزاد نقش مهمی در شروع تغذیه اولیه با شیر مادر دارد و باعث کاهش مورتالیته و مورییدته نوزادان می گردد

❖ مادران و نوزادان جهت برای بهره مندی از مزایای تماس پوستی و تغذیه زودهنگام با شیر مادر نیازمند حمایت و کمک هستند

❖ جهت انجام تماس پوستی باید در دوران حاملگی آموزش های لازمه به مادر داده شود و سطح آگاهی مادر در مورد اهمیت تماس پوستی و شروع تغذیه زودهنگام بالا برده شود

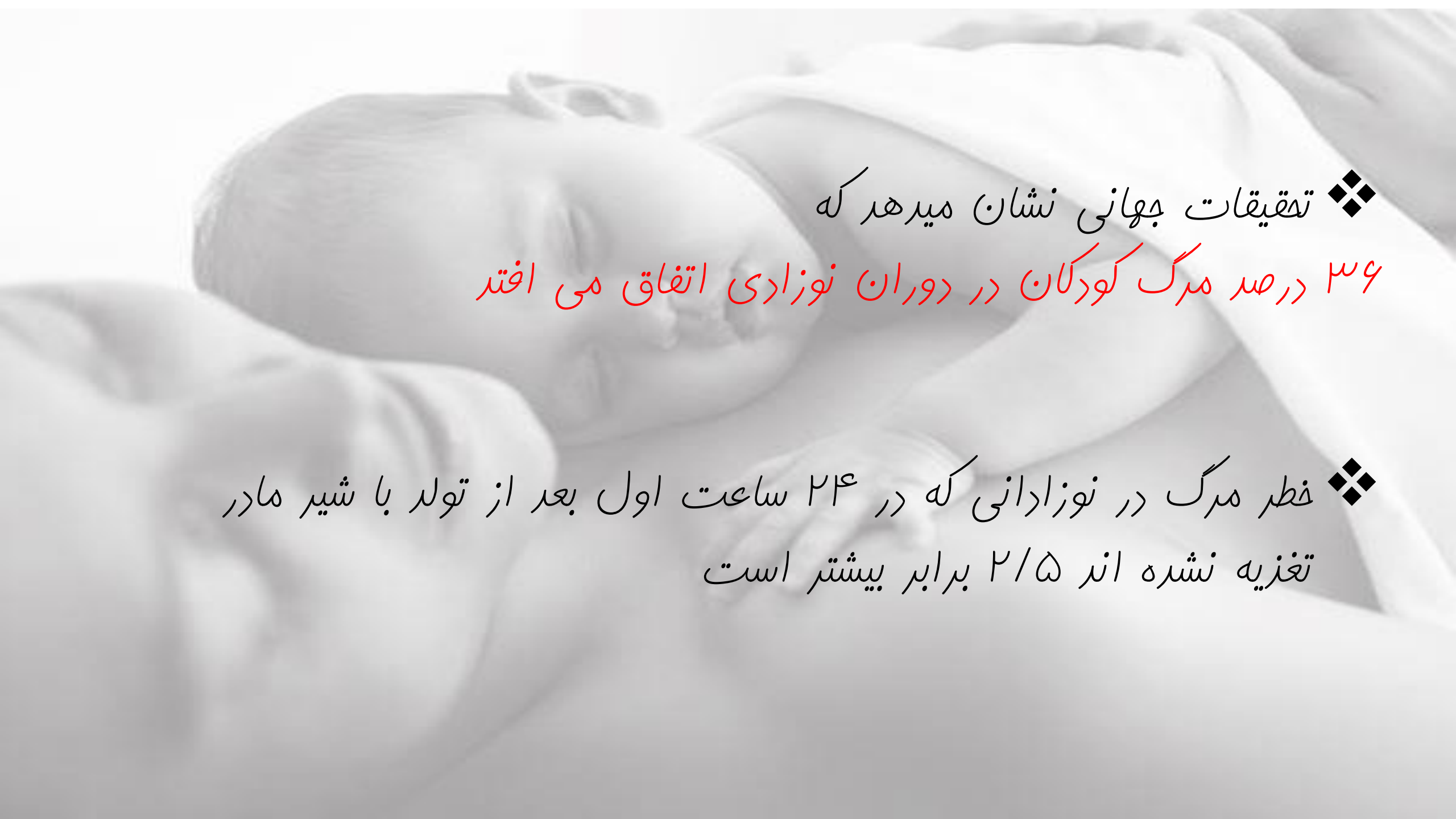
❖ اولین و حیاتی ترین گام برای کاهش مرگ و میر شیرخواران و نوزادان
:شروع تغذیه با شیرمادر در طی یک ساعت اول بعد از تولد

❖ مطالعات نشان میدهد که تغذیه در ساعت اول بعد از تولد و تغذیه
انحصاری با شیرمادر تا ۶ ماه باعث نجات جان یک میلیون نوزاد در طی
یک سال میگردد

❖ طبق یک تحقیق که به بررسی تاثیر تماس پوست با پوست پرداخت
نتایج نشان داد که نوزادان گروه تماس پوستی ۶۳ درصد مکیدن موثر و
در گروه کنترل ۲۱ درصد مکیدن موثر داشتند

❖ در یک مطالعه دیگر نوزادان با تماس پوستی، رفتارهای مثل جستجوی پستان،
باز کردن دهان، خروج بزاق از دهان، بردن دست به دهان زودتر از سایر
نوزادان اتفاق افتاد،

❖ ۷۲ درصد نوزادان تماس پوستی در ۳۰ دقیقه اول شیردهی داشتند در صورتی
که ۵ درصد سایر نوزادان شیردهی موفق در ۳۰ دقیقه اول داشتند.

❖ تحقیقات جهانی نشان میدهد که
۳۶ درصد مرگ کودکان در دوران نوزادی اتفاق می افتد

❖ خطر مرگ در نوزادانی که در ۲۴ ساعت اول بعد از تولد با شیر مادر
تغذیه نشده اند ۲/۵ برابر بیشتر است

❖ اگر ۹۹ درصد نوزادان از ساعت اول زندگی با شیرمادر تغذیه شوند ۳۱ درصد کاهش مرگ و میر نوزادان

❖ اگر ۹۹ درصد نوزادان از روز اول زندگی با شیرمادر تغذیه شوند ۲۴ درصد کاهش مرگ و میر نوزادان

نتیجه:

هر چه تغذیه با شیرمادر زودتر شروع شود مرگ و میر نوزادان بیشتر کاهش می یابد

طولانی تر بودن مدت استفاده از شیر مادر

❖ نوزادانی که ظرف ۳۰ دقیقه اول تولد تغذیه با شیرمادر داشتند مدت طولانی تری از شیرمادر استفاده کردند

❖ در یک بررسی: نوزادانی که در ساعت اول تغذیه با شیر مادر داشتند ۶۹ درصد تا سه ماهگی شیر مادر را ادامه دادند و نوزادانی که بعد از ۶ ساعت اول تولد تغذیه با شیر مادر داشتند ۴۷ درصد شیرخوردن را تا ۳ ماهگی ادامه دادند

مزایای تغذیه با شیر مادر (آغوز) در ساعت اول
تولد چیست؟

مزایای تغذیه با شیرمادر (آغوز)

- ❖ اولین گام برای ایمن سازی نوزاد
- ❖ کاهش گریه و بی قراری نوزاد
- ❖ حفظ ذخایر نوزاد
- ❖ سرشار از ویتامین A و ایمنی در برابر عفونت ها
- ❖ کامل ترین و بهترین شیر برای نوزاد
- ❖ بسیار مغزی، غنی از اسیدهای چرب ضروری، پروتئین، آنتی بادی و فاکتور رشد
- ❖ ملین و تسریع در دفع مکنیوم و کاهش زردی نوزاد
- ❖ علی رغم حجم کم آن برطرف کننده نیازهای نوزاد و مطابق با حجم معده نوزاد

تاثیر تماس پوست با پوست بلافاصله بعد از زایمان بر موفقیت
شیردهی

نتیجه مطالعات نشان میدهد:

❖ باعث کاهش زمان شروع اولین تغذیه با شیر مادر

❖ تماس پوست با پوست نوزاد و مادر بلافاصله بعد از زایمان باعث
موفقیت نوزاد در اولین تغذیه با شیر مادر می گردد

A black and white photograph of a newborn baby lying on its stomach. The baby is wrapped in a white cloth, and a hand is gently supporting its head. The text is overlaid on the image.

نحوه انجام تماس پوست با پوست بلافاصله بعد از زایمان

❖ توضیح و آموزش به مادر در مورد اهمیت و پگونگی تماس پوستی و

تغذیه در ساعت اول بعد از زایمان

❖ دمای اتاق زایمان ۲۶-۲۵ درجه

❖ نور اتاق زایمان ملایم و بدون کوران نور

❖ محیط اطراف مادر آرام

دستور العمل کشوری تماس پوست با پوست

- ❖ لباس مادر جلو باز
- ❖ مادر آزادی عمل جهت تمرک ، خوردن و آشامیدن
- ❖ همراه با مادر یک همراه آموزش دیده باشد
- ❖ به ازای هر زائو یک ماما باشد
- ❖ حداقل امکان از اقدامات تهاجمی مانند وصل کردن آنژیوکت پرهیز شود
- ❖ اپی زیاتومی نباید روتین باشد
- ❖ در صورت ترمیم اپی زیاتومی تماس پوستی همزمان باشد

دستور العمل کشوری تماس پوست با پوست

- ❖ از شستشوی پستان پرهیز شود بوی ترشحات غدد اطراف پستان جلب کننده نوزاد به سینه مادر است
- ❖ حتی الامکان از اقدامات تهاجمی مانند ایندکشن، استیمولشن، وصل کردن سرم در ناحیه چین آرنج و اپی زیاتومی پرهیز شود
- ❖ از ساکشن بی مورد دهان و بینی پرهیز شود

وظایف تیم پزشکی در ساعت اول تولد

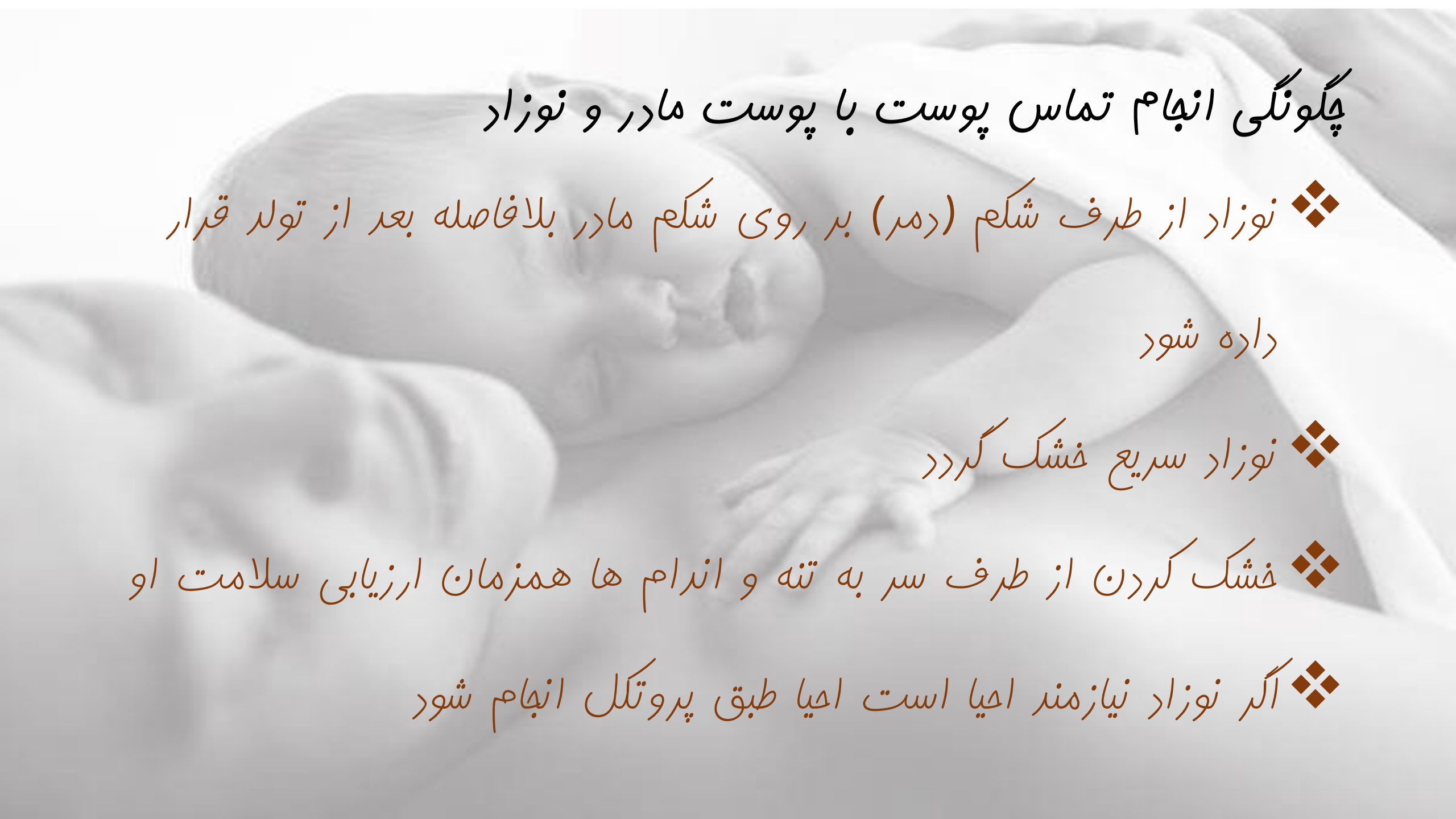
❖ برای هر مادر از آغاز لیبرتا پایان ساعت اول تولد نوزاد یک ماما وجود داشته باشد که دوره های آموزشی مراقبت ساعت اول، مشاوره شیردهی و احیا نوزاد را گذرانده باشد

وظیفه ماما:

❖ گفتگو با مادر قبل از انجام زایمان در مورد اهمیت تماس پوست با پوست و تغذیه

زودهنگام در ساعت اول

❖ نظارت بر حسن اجرای موارد ذکر شده

پگونگی انجام تماس پوست با پوست مادر و نوزاد

❖ نوزاد از طرف شکم (دور) بر روی شکم مادر بلافاصله بعد از تولد قرار

داده شود

❖ نوزاد سریع خشک گردد

❖ خشک کردن از طرف سر به تنه و اندام ها همزمان ارزیابی سلامت او

❖ اگر نوزاد نیازمند احیا است طبق پروتکل انجام شود

پگونی انجام تماس پوست با پوست مادر و نوزاد

❖ اگر نوزاد نیاز به احیا ندارد ادامه دادن خشک کردن نوزاد با حوله و یا پارچه گرم،

نرم و لطیف از سر به طرف تنه و اندام ها

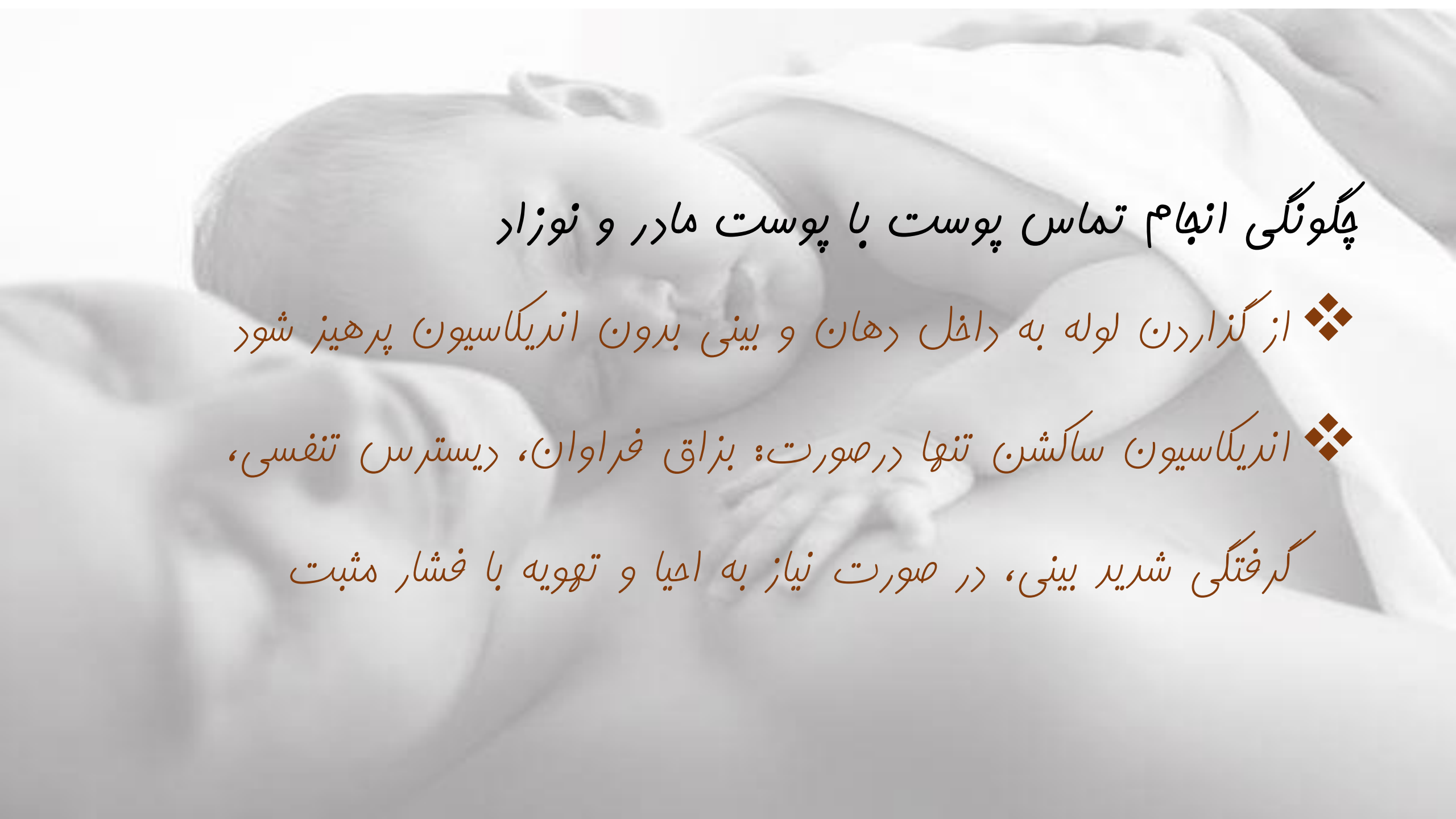
❖ خشک کردن نوزاد بدون صدمه زدن به ورنیکس باشد

❖ پوشاندن سر نوزاد با کلاه

❖ در صورت خشک کردن صحیح عدم نیاز به وارمر

❖ بعد از خشک کردن حوله خیس جدا شود

چگونگی انجام تماس پوست با پوست مادر و نوزاد

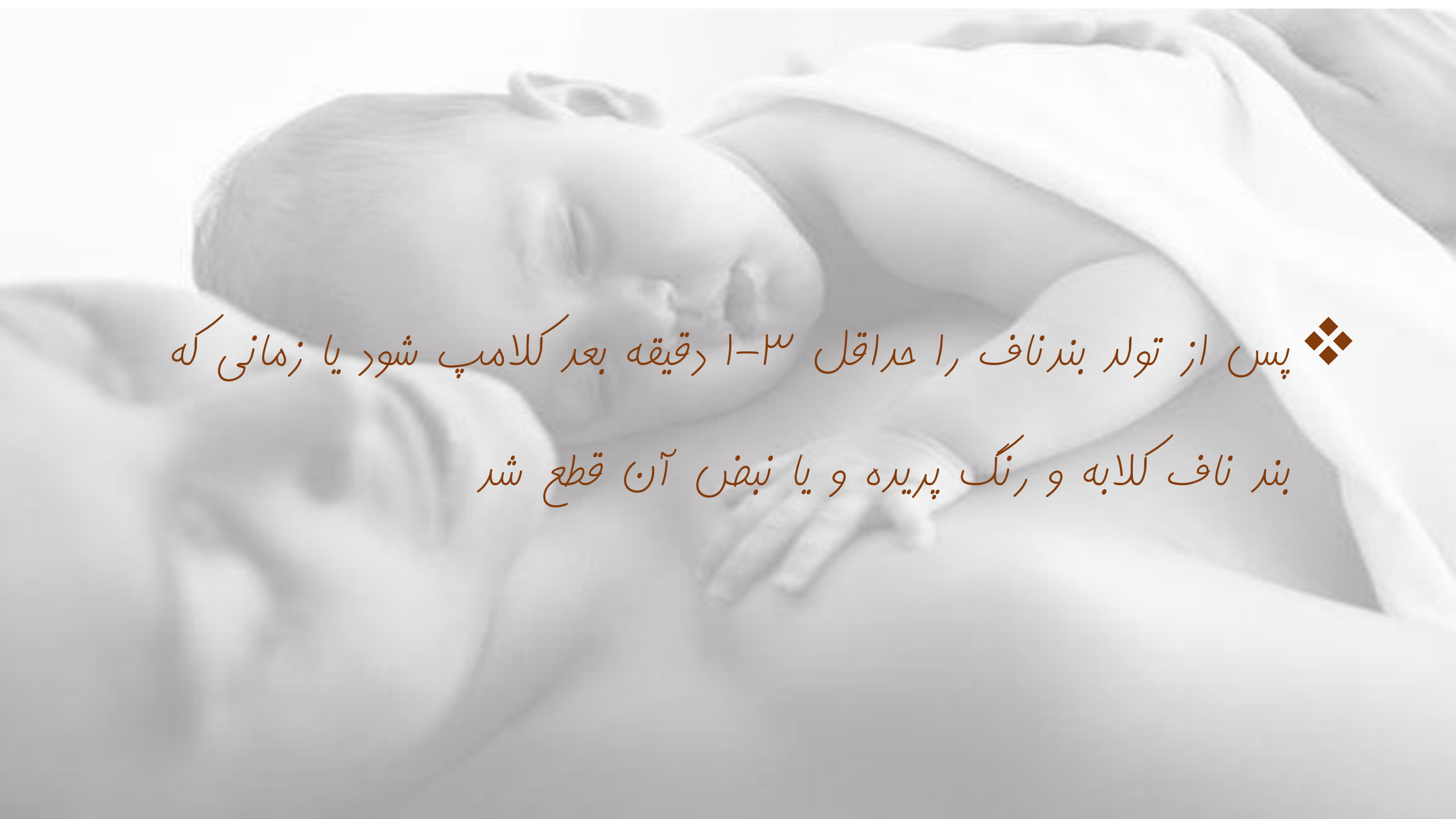
❖ از گذاردن لوله به داخل دهان و بینی بدون اندیکاسیون پرهیز شود

❖ اندیکاسیون ساکشن تنها در صورت: بزاق فراوان، دیسترس تنفسی،

گرفتگی شدید بینی، در صورت نیاز به احیا و تهویه با فشار مثبت

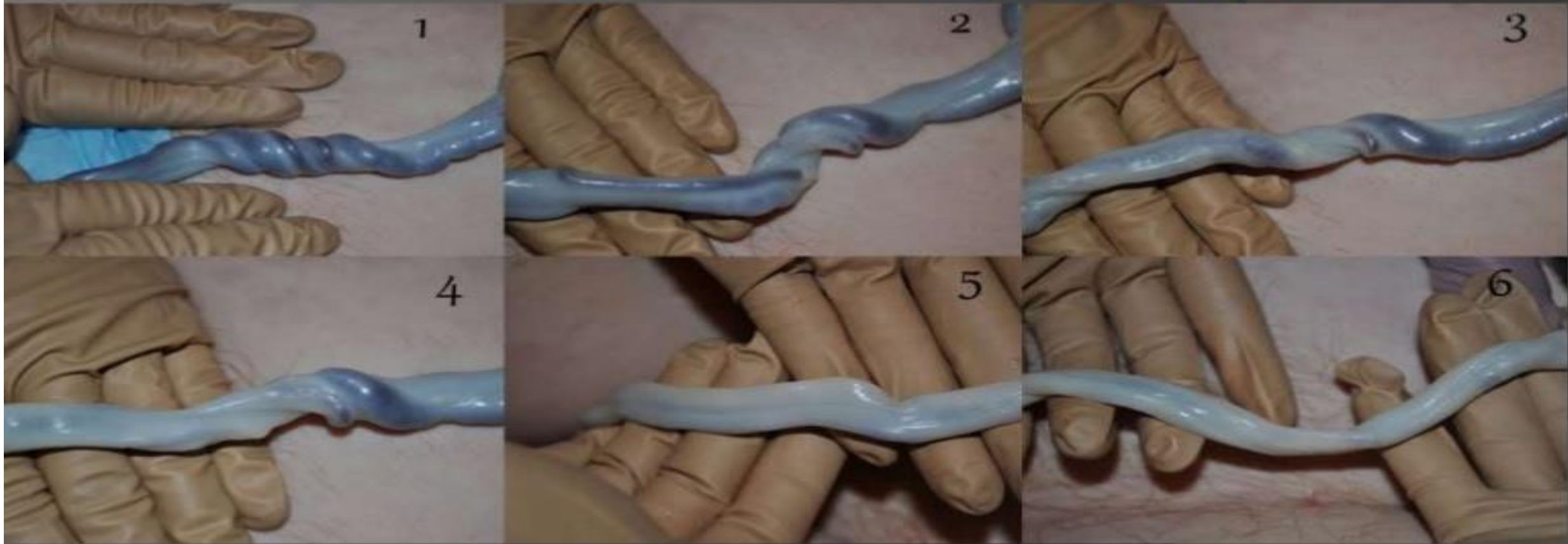
A soft, grayscale photograph of a newborn baby lying on its stomach. The baby is wrapped in a white cloth, and a hand is gently holding its head. The text is overlaid in the center.

چه زمانی بندناف کلامپ و کات شود؟

❖ پس از تولد بند ناف را حداقل ۳-۱ دقیقه بعد کلامپ شود یا زمانی که
بند ناف کلابه و رنگ پریده و یا نبض آن قطع شد

DELAYED CORD CLAMPING

Placental Transfusion –

پگونگی انجام تماس پوست با پوست مادر و نوزاد

❖ بندناف توسط قیچی استریل قطع گردد و نیاز به استفاده از مواد ضد عفونی و

بانداز نیست

❖ بندناف باید خشک نگه داشته شود

❖ در صورت تماس طولانی مدت مادر و نوزاد، نوزاد پوشاک شود و کمی بالاتر

روی قفسه سینه و بین پستان های مادر باشد

❖ پشمان نوزاد در سطح نوک پستان مادر باشد

A Stage 1: Birth cry

B Stage 2: Relaxation

C Stage 3: Awakening

D Stage 4: Activity

E Stage 5: Rest

F Stage 6: Crawling

G Stage 7: Familiarization

H Stage 8: Suckling

I Stage 9: Sleeping

پگونگی انجام تماس پوست با پوست مادر و نوزاد

❖ مادر و نوزاد به وسیله پتوی گرم، نرم، خشک و تمیز پوشانده شوند تا تماس پوستی آن

ها ادامه یابد و گرمای بدن هر دو حفظ شود

❖ در صورت احساس سرما و سرد بودن اتاق زایمان از یک وارمر با فاصله مناسب و

بالای تنه مادر استفاده شود

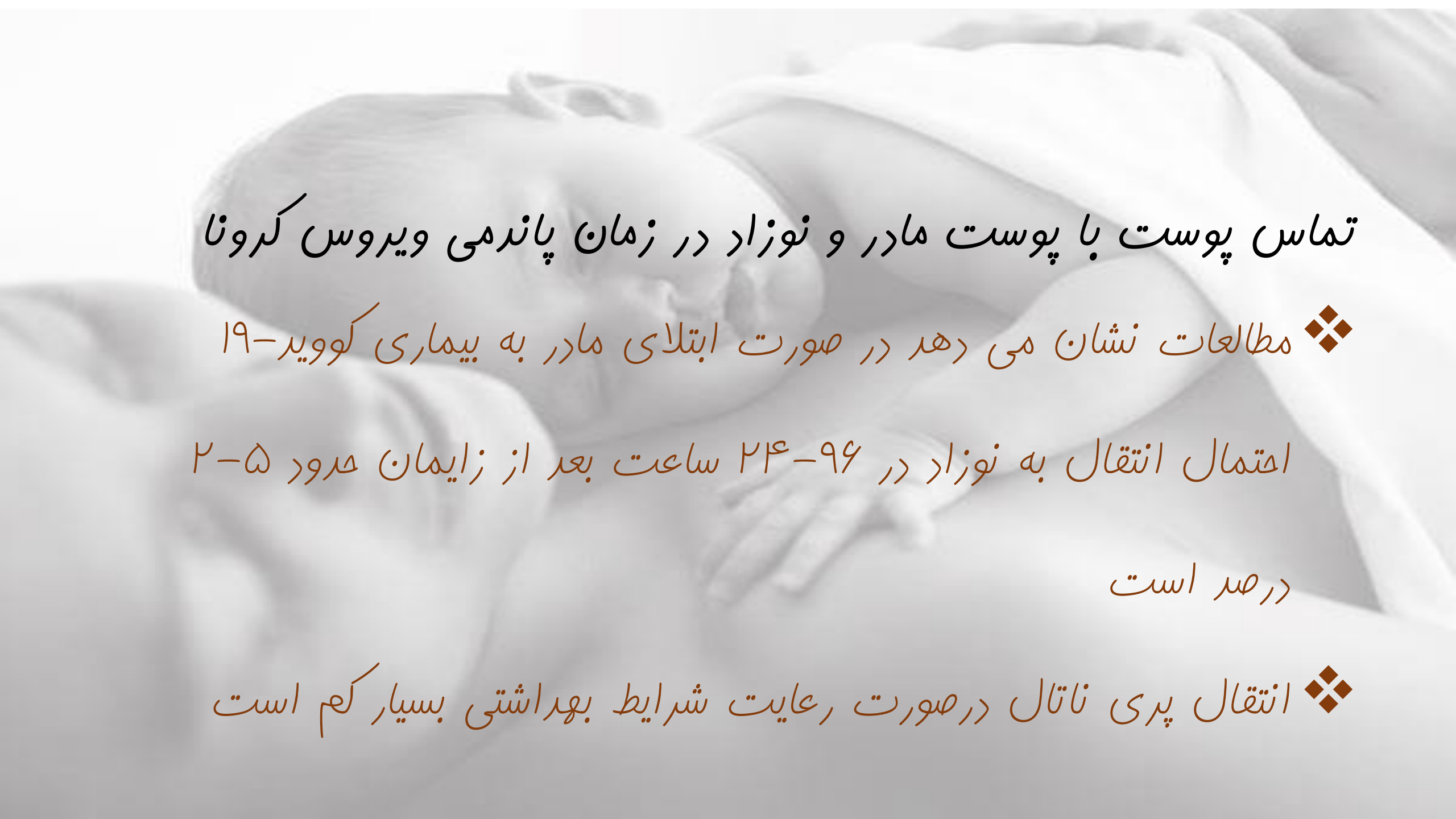
❖ به منظور تماس پشمی مادر و نوزاد سر مادر کمی بالاتر قرار گیرد

❖ مادر باید قادر به دیدن حرکات و توانایی نوزاد خود باشد و به محض آمادگی نوزاد خود را

شیر بدهد

آیا تماس پوست با پوست مادر و نوزاد در زمان پاندمی ویروس کرونا
و در صورت ابتلای مادر به ویروس کووید انجام شود؟

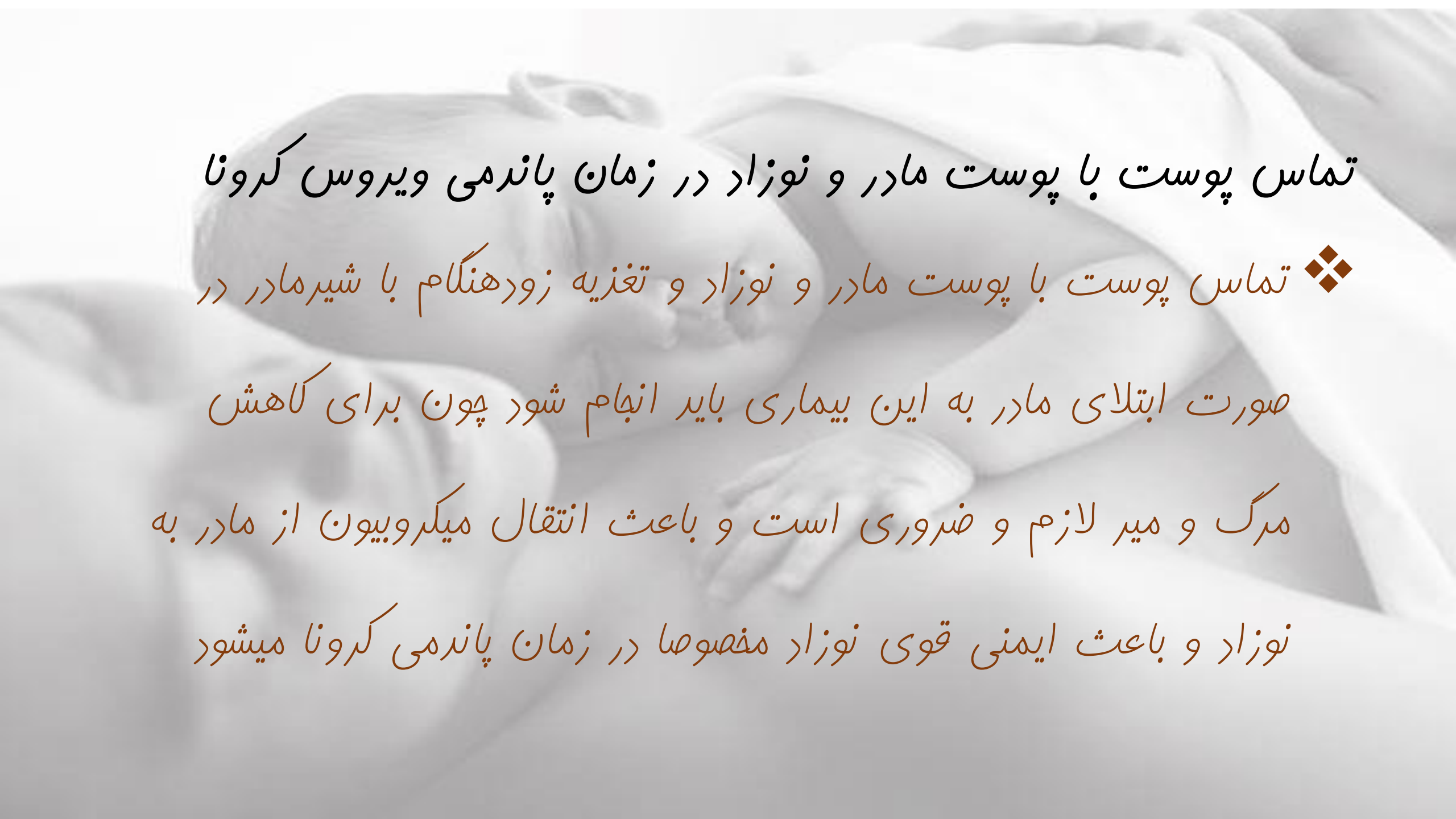
تماس پوست با پوست مادر و نوزاد در زمان پاندمی ویروس کرونا

❖ مطالعات نشان می دهد در صورت ابتلای مادر به بیماری کووید-۱۹

احتمال انتقال به نوزاد در ۹۶-۲۴ ساعت بعد از زایمان حدود ۵-۲

درصد است

❖ انتقال پری ناتال در صورت رعایت شرایط بهداشتی بسیار کم است

تماس پوست با پوست مادر و نوزاد در زمان پاندمی ویروس کرونا

❖ تماس پوست با پوست مادر و نوزاد و تغذیه زودهنگام با شیرمادر در

صورت ابتلای مادر به این بیماری باید انجام شود چون برای کاهش

مرگ و میر لازم و ضروری است و باعث انتقال میکروبیون از مادر به

نوزاد و باعث ایمنی قوی نوزاد مخصوصا در زمان پاندمی کرونا میشود

طبق نظریه **who** حتما تمامی نوزادانی که مادر مبتلا به کووید-۱۹ متولد

می شود بلافاصله بعد از تماس تماس پوستی داده شود و فوراً تغذیه با

شیر مادر آغاز گردد اما به شرط رعایت شرایط بهداشتی

تماس پوست با پوست مادر و نوزاد در زمان پاندمی ویروس کرونا

❖ شستن دست ها قبل از تماس با نوزاد و قبل از شیردهی

❖ استفاده از ماسک

❖ در صورت عطسه و سرفه و پفش شدن ویروس بر روی سینه، شستن

پستان قبل از شیردهی انجام شود

❖ Who, unicef, ISUOG بر این اعتقاد هستند که تماس

پوستی باید در بیمار مبتلا به کووید انجام شود چرا که این اقدامات

باعث تنظیم دمای بدن نوزاد، تنظیم ریتم تنفس، تنظیم ریتم

ضربان قلب، تنظیم قند خون، **stable** شدن نوزاد می گردد

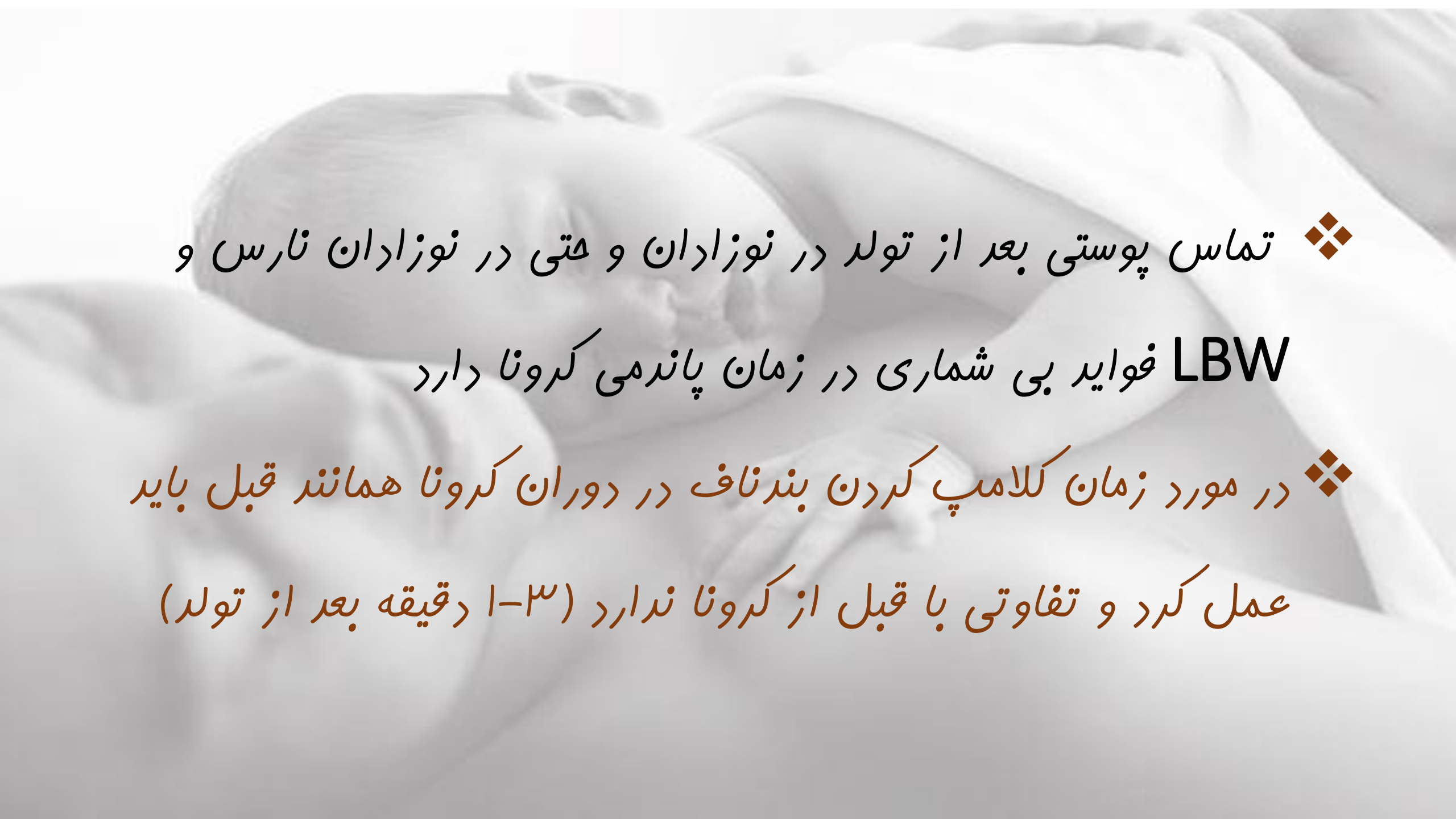
A black and white photograph of a newborn baby lying on its stomach, wrapped in a white cloth. A hand is gently touching the baby's back. The text is overlaid on the image.

در چه مواردی تماس پوست با پوست مادر و نوزاد انجام نشود؟

❖ تنها در صورتی تماس پوستی در مادر مبتلا به کووید انجام نمی‌گردد
که مادر شدیداً بد حال باشد و نیاز به مراقبت ویژه داشته باشد و یا
اینکه نوزاد بد حال باشد و نیازمند احیا باشد در غیر این صورت در
تمامی مادران مشکوک به ویروس کرونا و یا مبتلا به کرونا باید
تماس پوستی و شیردهی بلافاصله بعد از تولد انجام گیرد

همچنین برای عامل زایمان و کسانی که با مادر مبتلا به کووید در ارتباط
هستند اقدامات محافظتی از جمله شیلد، ماسک، گان استفاده گردد

❖ تماس پوستی بعد از تولد در نوزادان و حتی در نوزادان نارس و

LBW فواید بی شماری در زمان پاندمی کرونا دارد

❖ در مورد زمان کلامپ کردن بدن ناف در دوران کرونا همانند قبل باید

عمل کرد و تفاوتی با قبل از کرونا ندارد (۳-۱ دقیقه بعد از تولد)

آیا در صورت ابتلای مادر به ویروس کووید -۱۹ تغذیه نوزاد با شیر مادر
انجام شود؟

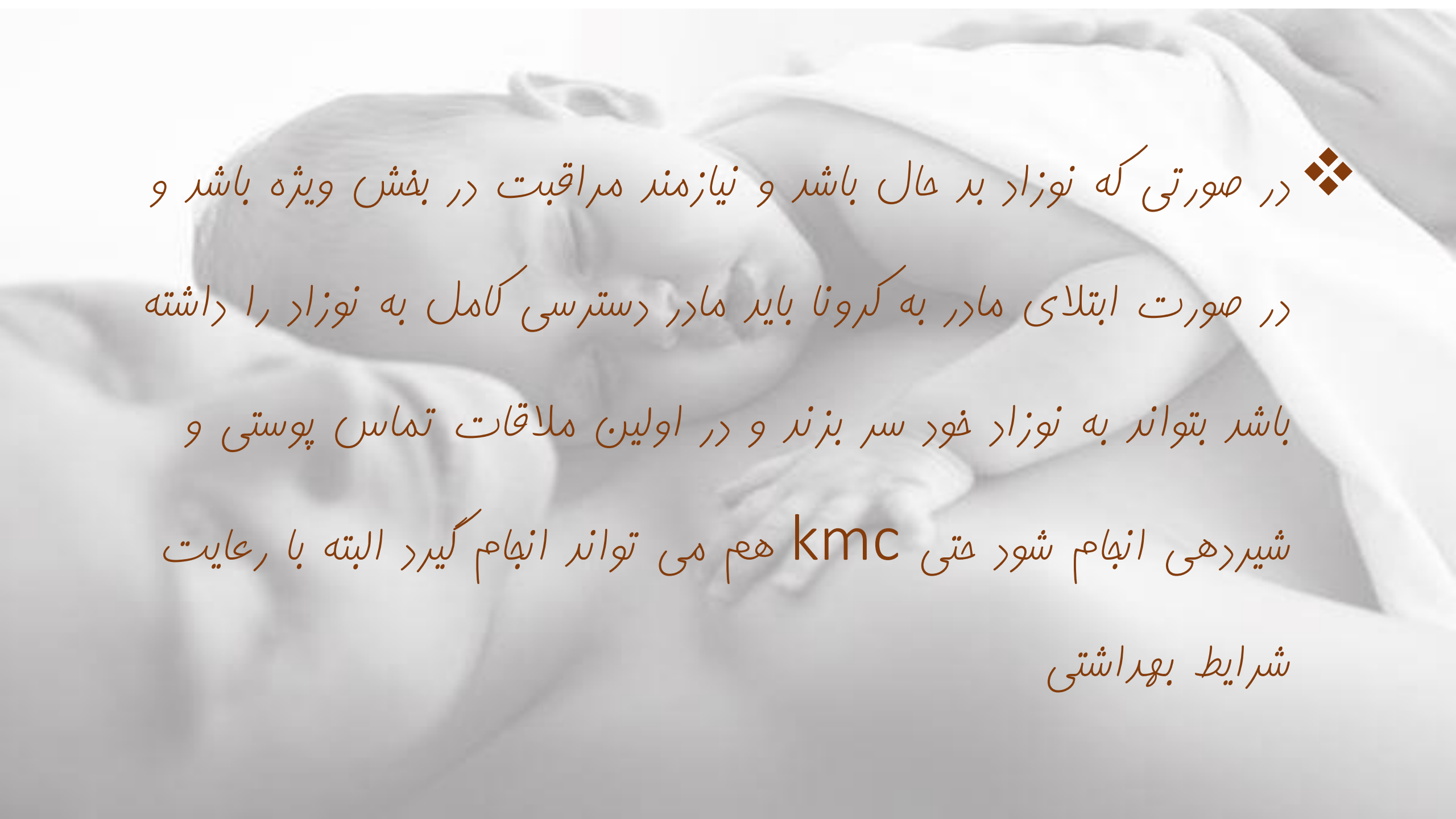
تغذیه نوزاد در زمان پاندمی ویروس کرونا

❖ تغذیه نوزاد با شیرمادر بلافاصله بعد از زایمان و در نیم ساعت اول بعد

از تولد صورت گیرد حتی در صورت ابتلای مادر به کرونا

❖ هم اتاقی مادر و نوزاد در تمام مدت شبانه روز باید انجام شود و مادر و

نوزاد از یکدیگر جدا نشوند

❖ در صورتی که نوزاد بد حال باشد و نیازمند مراقبت در بخش ویژه باشد و در صورت ابتلای مادر به کرونا باید مادر دسترسی کامل به نوزاد را داشته باشد بتواند به نوزاد خود سر بزند و در اولین ملاقات تماس پوستی و شیردهی انجام شود حتی kmc هم می تواند انجام گیرد البته با رعایت شرایط بهداشتی

❖ جدا سازی مادر و نوزاد در صورت ابتلای مادر به ویروس کرونا تاثیر منفی بر تغذیه نوزاد خواهد داشت.

❖ در صورت نگرانی مادر مبنی بر اینکه نوزاد وی آلوده شود باید توضیحات لازم را به وی بدهیم و وی را متقاعد کنیم و هنوز ثابت نشده که ویروس کرونا از طریق شیردهی به نوزاد انتقال پیدا میکند

❖ فقط در ۵-۲ درصد احتمال ابتلا وجود دارد و هنوز مطالعات در حال

انجام است

❖ تغذیه با شیر مادر و تماس پوستی باعث کاهش میزان مرگ و میر

دوران نوزادی می گردد و مادران مبتلا به کووید را بر انجام آن

تشویق کنیم

❖ جداسازی مادر و نوزاد باعث عدم پیشگیری از عفونت نوزادی،

اختلال در ایمنولوژی نوزاد، اضطراب مادر، اختلال در تولید

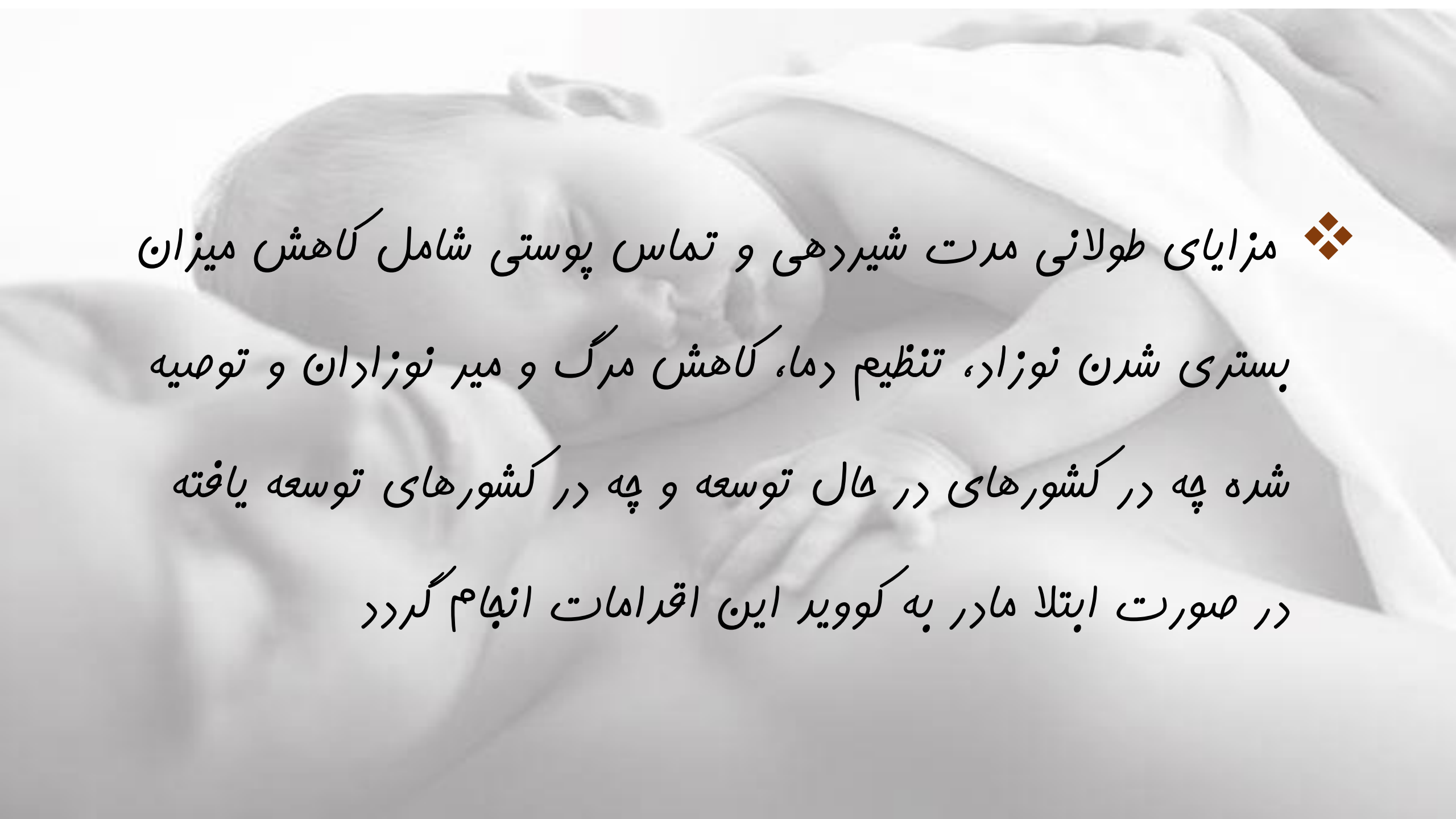
شیرمادر، مستعد شدن نوزاد به انواع بیماری ها و احتمال بستری

شدن نوزاد را در آینده افزایش میدهد

❖ نوزادان بد حال و بستری فقط به صورت موقتی از مادر جدا می
شوند و بلافاصله بعد از بهبودی نوزاد باید تماس پوستی و شیردهی
توسط مادر انجام شود

❖ **Who** تاکید میکند در صورت ابتلای مادر به کووید تماس پوستی،
شیردهی بلافاصله و هم اتاقی مادر و نوزاد با رعایت شرایط
بهداشتی تمام طول مدت شبانه روز انجام شود

❖ **Kmc** هم بلامانع است

❖ مزایای طولانی مدت شیردهی و تماس پوستی شامل کاهش میزان بستری شدن نوزاد، تنظیم دما، کاهش مرگ و میر نوزادان و توصیه شده چه در کشورهای در حال توسعه و چه در کشورهای توسعه یافته در صورت ابتلا مادر به کووید این اقدامات انجام گردد

